

ANLb-excursies voor boeren en particulieren

In het kader van het Meetnet Agrarisch Natuur en Landschapsbeheer (ANLb) heeft RAVON in samenwerking met het collectief Utrecht Oost en het collectief Natuurrijk Limburg een aantal excursies georganiseerd. Door nauw samen te werken met de agrarische collectieven en de deelnemers van het ANLb rechtstreeks uit te nodigen voor de excursies, proberen we onze soortgroepen en de beleidsmonitoring meer onder de aandacht te brengen. Er zijn immers nog veel kansen om de biodiversiteit in het agrarisch gebied te vergroten! Uiteraard zijn ook onze vrijwilligers en andere geïnteresseerden altijd welkom op deze excursies.

Op zoek naar de grote modderkruiper

Op 21 april is een excursie georganiseerd in Schalkwijk. We werden hartelijk ontvangen bij één van de deelnemers, en na een kop koffie zijn we richting het onderzoeksgebied gegaan. Het kilometerhok dat we bezocht hebben was een zogenaamd ANLb-hok. Dit wil zeggen dat er binnen het hok een of meerdere ANLb-pakketten zijn afgesloten die relevant zijn voor de doelsoorten. In dit geval waren de doelsoorten grote modderkruiper, bittervoorn en heikikker.

Na een korte inleiding over de ANLb-beleidsmonitoring, de doelsoorten en de methodiek kon de pret beginnen. Iedereen werd voorzien van een waadpak en schepnet en ging enthousiast aan de slag. Zelfs de kleinste onder ons wist met gemak tiendoornige stekelbaarsjes en enkele juveniele groene kikkertjes te vangen. Ook kleine modderkruiper, baars, vetje, marm grondel en enkele kleine watersalamanders kwamen voorbij. Van de doelsoorten werd uiteindelijk alleen bittervoorn aangetroffen.

Boomkickers in midden Limburg

Op 11 mei vond in samenwerking met het collectief Natuurrijk Limburg een boomkikker excursie plaats in de omgeving van Echt. Jac Mulders, veldmedewerker bij het collectief, zorgde voor een welkome ontvangst met een picknickbankje, koffie, thee en koekjes. Nadat iedereen gearriveerd was zijn we samen verschillende poelen gaan inventariseren. Wederom ging het om een ANLb-locatie, waarbij gericht beheer wordt uitgevoerd voor boomkikker en kamsalamander. Hoewel er veel kleine- en Alpenwatersalamanders zijn gevangen, werd de kamsalamander niet aangetroffen. Het leek erop dat we de excursie moesten afsluiten zonder een van de doelsoorten waargenomen te hebben, toen net bij de afsluiting van de excursie toch nog een boomkikkermannetje begon te roepen.

Figuur 3. Een korte inleiding over de ANLb- beleidsmonitoring, onder het genot van een kop koffie. (Foto: Jac Mulders)

Figuur 1. Een kleine greep uit de vangsten van de dag. (Foto: Naomi Lambrixx)

Figuur 2. Deelnemende agrariërs op zoek naar de doelsoorten. (Foto: Hans Veurink)

ANLb in Zuid-Limburg

De zeldzame geelbuikvuurpad en vroedmeesterpad komen voor in en nabij het agrarische gebied. Voor de intensivering van de landbouw vormden juist de diepe karresporen en overgelopen weilanden perfect voortplantingshabitat voor de geelbuikvuurpad. Rommelhoekjes en stapels stenen op boerderijen vormden geschikt landhabitat voor de vroedmeesterpad. Op 29 juni heeft RAVON samen met veldmedewerker Pieter Puts van Natuurrijk Limburg een excursie georganiseerd met de focus op deze soorten. Hoewel de soorten zelf niet zijn aangetroffen is het beheer van de poelen uitgebreid aan bod gekomen en werden er veel vragen gesteld door de betrokken agrariërs.

Figuur 4. Pieter Puts, veldmedewerker bij het collectief Natuurrijk Limburg, geeft toelichting op poelenbeheer voor onder andere vroedmeesterpad. (Foto: Naomi Lambrixx)

Op 20 juli werd een tweede excursie in het zuiden van Limburg georganiseerd. Met een groep van 11 personen zijn verschillende poelen bezocht waarbij vooral gekeken is naar het beheer. Wat zijn goede poelen en waar en wanneer is er beheer nodig? (zie ook www.Poelen.nu/beheer) Uiteraard werd er ook gekeken naar welke amfibieën in de poelen leefden. Hoewel ook hier geen kamsalamanders gevonden werden, wekten de gevonden Alpenwatersalamanders en hun larven al veel enthousiasme op onder de deelnemers. Een van de deelnemende beheerders was zelfs zo enthousiast dat ze zich meteen heeft aangemeld om ook haar eigen poel te gaan inventariseren!

Wij danken Hans Veurink van het collectief Utrecht Oost en Paulien Sijbers, Jac Mulders en Pieter Puts van het collectief Natuurrijk Limburg voor hun medewerking en enthousiasme. In 2019 zullen we weer meerdere excursies in het agrarisch gebied organiseren.

Heb je interesse om mee te doen, of ken je wellicht zelf een leuke locatie? Laat het ons weten!

Rémon ter Harmsel & Naomi Lambrixx
r.terharmse@ravon.nl

Op 31 juli gefotografeerde zandhagedisman in verdroogde struikheide in de Schoorlse Duinen. Van een schutkleur is geen sprake meer! (Foto: Mariska de Wild-Scholten)

Reptielen en de hittegolf

De zomer van 2018 breekt voorsnog alle records en er leek geen eind te komen aan het warme, droge en zonnige weer dat eigenlijk al vanaf half april in Nederland heerste. Welke invloed hebben deze extreme weersomstandigheden op onze reptielen?

Overzomereren

Een van de manieren waarop reptielen zo'n droge, warme en zonnige periode kunnen overleven is door te overzomereren. Enkele jaren geleden werd dit tijdens een droge, hete en warme zomer vastgesteld bij adders in Engeland: de dieren begaven zich weer naar hun overwinteringsverblijven.

Nachtactiviteit

Normaliter ga je er overdag op uit als je reptielen wilt zien maar onder bij de huidige temperaturen kun je ook 's avonds of 's nachts hagedissen en slangen tegenkomen.

Vroege juvenielen

Aangezien het al vanaf half april bijna onafgebroken goed weer is kunnen er al vroeg in het jaar (juni/juli) juvenielen worden gevonden. De incubatie van de eieren bij zowel de eierleggende- als de levendbarende soorten gaat bij deze temperaturen razend snel.

Tweede legsels

Gedurende dit soort warme zomers kan het voorkomen dat vooral onze eierleggende hagedissen (zand- en muurhagedis) een tweede legsel produceren.

Soorten in afwijkende habitats

Onder deze omstandigheden kun je ook reptielen tegenkomen in afwijkende habitats zoals zandhagedissen in een kletsnat veen en adders in een donker bos.

Oproep!

Heb jij deze zomer ook reptielen gezien op afwijkende plekken, tijdens rare tijdstippen of met raar gedrag? Geef het door, liefst met foto en begeleidende tekst.

Ingo Janssen
redactie@ravon.nl